

V Bruselu dne 1.6.2016
COM(2016) 357 final

Normalizační balíček

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ A EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU**

Roční pracovní program Unie pro oblast evropské normalizace na rok 2017

{SWD(2016) 185 final}

1. ÚVOD

Evropské normy se osvědčily jako důležitý nástroj pro tvorbu evropských politik. Normy představují politický nástroj, který zlepšuje fungování jednotného trhu tím, že odstraňuje technické překážky způsobené rozdílností vnitrostátních norem. Zajišťují interoperabilitu sítí a systémů, poskytují vysokou úroveň ochrany spotřebitelů a životního prostředí a podporují a prosazují inovace. Normy jsou přínosem pro spotřebitele, firmy i společnost jako celek a napomáhají celkovému růstu a konkurenceschopnosti hospodářství EU.

Podporou tvorby evropských norem pro zboží a služby v oblastech strategických priorit, jež představují rostoucí trhy, se Komise snaží vytvořit konkurenční výhodu pro evropské podniky, zejména pro ty malé a střední.

Zveřejnění **ročního pracovního programu Unie pro oblast evropské normalizace** je jedním z požadavků stanovených v nařízení (EU) č. 1025/2012 (dále jen „nařízení“) a jeho cílem je sestavit výčet strategických priorit evropské normalizace odrážející cíle politik, jež Komise vytyčila při svém vlastním plánování.

Roční pracovní program Unie pro oblast evropské normalizace na rok 2017 se má stát novým impulsem pro evropskou normalizaci a je součástí komplexního balíčku v oblasti normalizace, jež tvoří sdělení nazvané Evropské normy pro 21. století, dokument útvarů Komise o normalizaci v oblasti služeb a sdělení o zprávě o provádění nařízení podle článku 24. V ročním pracovním programu Unie pro oblast evropské normalizace je zvláštní pozornost věnována sdělení o přijetí plánu prioritních norem v oblasti IKT ze dne 19. dubna 2016. Při přijímání tohoto ročního pracovního programu Unie pro oblast evropské normalizace bylo rovněž přihlíženo k výsledkům rozpravy vedené v rámci společné iniciativy v oblasti normalizace, kterou zahájila Komise v návaznosti na přijetí strategie pro jednotný trh¹.

Program podporuje opatření v rámci priorit Komise pro propojený jednotný digitální trh, odolnou energetickou unii s pomocí progresivní politiky v oblasti změny klimatu a lepší a spravedlivější vnitřní trh s posílenou průmyslovou základnou.

Stávající roční pracovní program Unie pro oblast evropské normalizace doplňuje opatření obsažená v ročním pracovním programu Unie pro oblast evropské normalizace na rok 2016², zejména pokud jde o inkluzivnost ve smyslu nařízení.

Hlavní směry pracovního programu nemají dopad na rozpočet nad rámec toho, co je uvedeno ve finančním výhledu na rok 2017.

2. STRATEGICKÉ PRIORITY PRO EVROPSKOU NORMALIZACI

2.1. Normalizace IKT

Sdělení Evropské komise nazvané Priority pro normalizaci IKT pro jednotný digitální trh³ uvádí výčet hlavních priorit tvořících základní stavební bloky jednotného digitálního trhu, v jejichž případě je nutnost kvalitnější normalizace IKT velmi naléhavá⁴: **komunikace páté generace (5G), cloud computing, internet věcí, technologie dat (velkého objemu) a kybernetická bezpečnost**. Jedná se o základní technologické stavební bloky, na nichž spočívají oblasti, jako je elektronické

¹ COM(2015) 550 final, SWD(2015) 202 final.

² COM(2015) 686.

³ COM(2016) 176.

⁴ COM(2015) 192.

zdravotnictví, propojená a automatizovaná vozidla, chytrá energetika, vospělá výroba či chytrá města. V této fázi Komise nepředpokládá, že by zasílala evropským normalizačním organizacím nějaké žádosti o vytvoření norem, ale požádá je, aby se zapojily do celé řady přípravných činností zaměřených na mapování a přípravu příslušných norem.

V rámci priority týkající se **cloud computingu** požádá Komise evropské normalizační organizace, aby do poloviny roku 2017 aktualizovaly mapování norem a pokynů, jež jsou v oblasti cloud computingu k dispozici pro konečné uživatele (zejména malé a střední podniky a veřejný sektor), a to ve spolupráci s mezinárodními organizacemi pro tvorbu norem, poskytovateli služeb cloud computingu a konečnými uživateli.

V souvislosti s **internetem věcí** bude Komise podporovat interoperabilní prostředí pro internet věcí ve spolupráci s evropskými normalizačními organizacemi a mezinárodními organizacemi pro tvorbu norem. Komise posoudí, zda je třeba přijmout další kroky pro řešení zjištěných nedostatků v oblasti interoperability, a v případě potřeby zváží použití právních opatření, jejichž prostřednictvím vhodné normy doporučí;

V oblasti kybernetické bezpečnosti Komise:

- vyzve evropské normalizační organizace, aby do konce roku 2016 vypracovaly praktické pokyny pro internet věcí, 5G, cloudové služby, data velkého objemu a chytré továrny,
- vyzve evropské normalizační organizace, aby do konce roku 2018 vypracovaly normy, které podpoří celosvětovou interoperabilitu a bezproblémové, důvěryhodné ověřování všech předmětů, zařízení a fyzických i právnických osob na základě srovnatelných spolehlivých modelů,
- bude v následujících třech letech podporovat evropské normalizační organizace při vypracovávání pokynů pro řízení rizik kybernetické bezpečnosti na základě norem pro organizace a příslušných auditních pokynů pro veřejné nebo regulační orgány odpovědné za vykonávání dohledu.

Komise bude spolupracovat s evropskými normalizačními organizacemi, aby zajistila, že jejich strategie a plány činností zohlední nové požadavky vyplývající z digitalizace odvětví, jako jsou automobilový průmysl, energetika, elektronické zdravotnictví či vospělá výroba.

2.2. Normalizace v oblasti služeb

Jak bylo oznámeno ve strategii pro jednotný trh⁵, Komise přijala dokument o normalizaci v oblasti služeb ve formě pracovního dokumentu útvarů Komise, který je připojen ke sdělení nazvanému Evropské normy pro 21. století. Tento dokument vyjasňuje oblast působnosti norem v oblasti služeb, jejich specifika, výhody i problémy. S cílem podpořit větší rozvoj a využívání evropských norem a řešit vnitrostátní překážky, které přetrvávají v rámci stávajícího právního rámce, zejména ve směrnici o službách, navrhuje Komise kombinovaný přístup, který spočívá v:

- zdokonalené tvorbě evropských norem v oblasti služeb založené na rámci pro sledování vnitrostátních norem a dalších norem v oblasti služeb a potřeb trhu, přičemž vypracuje výčet možných oblastí, v nichž by měly vzniknout

⁵ COM(2015) 550.

evropské normy, stanoví priority v souladu s prioritami EU a podníí tvorbu norem,

- zlepšení vzájemného uznávání a omezení souvisejících vnitrostátních překážek, počínaje cíleným přezkumem stávajících pravidel a postupů schvalování norem a osvědčení ve zvolené oblasti a posouzením rovnocennosti požadavků, a
- účinnějším informování poskytovatelů služeb, včetně zlepšení dostupnosti informací o normách a souvisejících požadavcích prostřednictvím jednotného digitálního portálu.

Na základě uvedených skutečností Komise:

- zanalyzuje, zda existují oblasti, kde mezi vnitrostátními normami v oblasti služeb dochází k rozporům nebo zdvojování, nebo zda existují případné nedostatky na úrovni politik, pokud jde o deset priorit Komise. Každoročně předloží zprávu v rámci zprávy Evropskému parlamentu a Radě o politice EU v oblasti tvorby norem. Na základě toho se rozhodne, zda vydá pověření nebo doporučí, aby Evropský výbor pro normalizaci (CEN) vypracoval normy nebo produkty normalizace,
- do konce roku 2016 osloví evropské a vnitrostátní tvůrce norem a zúčastněné strany, aby schválily kritéria pro stanovení priorit pro evropské normy v oblasti služeb,
- v roce 2017 zahájí cílený přezkum a shromáždí informace o stávajících pravidlech a postupech schvalování norem a osvědčení a o posouzení rovnocennosti požadavků s cílem podpořit osvědčené postupy, odstranit překážky a zajistit široké přijetí přiměřených posouzení rovnocennosti,
- doporučuje, aby CEN i) do konce roku 2016 dokončil mapování mezinárodních, evropských a vnitrostátních norem v oblasti služeb a dále v něm pokračoval, ii) vydával každoročně seznam oblastí možných rozporů nebo zdvojování mezi vnitrostátními normami v oblasti služeb a tam, kde existuje potenciální riziko rozporu, seznam případných evropských norem, které by mohly vzniknout, a iii) stanovil, zda existují nějaké oblasti, jimž neexistence norem týkajících se výrobků a služeb brání v rozvoji,
- doporučuje vnitrostátním normalizačním orgánům, aby rozhodly, zda vypracují vnitrostátní normy v oblasti služeb, zda zvažují evropský rozměr, nebo zda by nebylo lepší vytvořit evropskou normu v oblasti služeb,
- doporučuje členským státům, aby při zavádění nebo přezkumu právních předpisů, které zahrnují podmínky přístupu na trh v odvětví služeb, zvažovaly použití evropských norem v oblasti služeb.

Navrhovaná opatření doplňují další akce v oblasti služeb a normalizace v rámci strategie pro jednotný trh a společnou iniciativu v oblasti normalizace. Činnosti jsou prováděny v rámci stávajících struktur a postupů evropského systému normalizace a využívají existujících fór a skupin.

Provádění navrženého rámce začne v roce 2016 po přijetí normalizačního balíčku Komise. V roce 2017 Komise zintenzivní své úsilí a určí praktická řešení na podporu většího rozvoje a využívání evropských norem v oblasti služeb, zlepšení povědomí a

2.3. Strategické prioritní oblasti pro žádosti o normalizaci předložené evropským normalizačním organizacím v roce 2017

Komise sestavila výčet svých strategických priorit pro evropskou normalizaci v níže uvedených oblastech, v nichž má v úmyslu požádat evropské normalizační organizace, aby vypracovaly normy a produkty normalizace. Oblasti jsou přímo spojeny s následujícími prioritami Komise: propojený jednotný digitální trh, odolná energetická unie s pomocí progresivní politiky v oblasti změny klimatu a lepší a spravedlivější vnitřní trh s posílenou průmyslovou základnou.

V rámci propojeného jednotného digitálního trhu mají navrhovaná opatření za cíl posílit digitální dovednosti a využívání digitálních technologií tzn.:

- vypracovat a začít provádět komplexní evropský rámec pro povolání v oboru IKT představující referenční rámec pro schopnosti vyžadované a uplatňované na pracovištích v oblasti informačních a komunikačních technologií (IKT), který bude používat společný jazyk pro jednotlivé úrovně schopností, dovedností a znalostí srozumitelný všude v Evropě,
- zlepšit a usnadnit ohlašovací formality lodí připlouvajících do přístavů členských států nebo odplouvajících z těchto přístavů s cílem snížit administrativní zátěž pro společnosti lodní dopravy, jež je spojena s ohlašovacími formalitami požadovanými právními akty Unie a členských států,
- usnadnit tok informací, přístup k nim a jejich využití v dopravě za účelem zvýšení efektivity a snížení nákladů v tomto odvětví.

Pokud jde o odolnou energetickou unii s pomocí progresivní politiky v oblasti změny klimatu, cílem navrhovaných opatření je propojit evropské infrastruktury, diverzifikovat evropské zdroje energie, snížit spotřebu energie a podporovat technologie šetrné ke klimatu, tzn.:

- umožnit harmonizaci procesu udělování licencí a průmyslových norem pro rozvoj jaderné infrastruktury EU po celou dobu životnosti (výstavba, provoz, vyřazení z provozu, nakládání s odpadem) s cílem vytvořit společný rámec pro energetickou politiku a využít úspory z rozsahu, a
- zajistit interoperabilitu mezi distribučními soustavami za účelem zvýšení podílu obnovitelné energie ve skladbě zdrojů energie a rozšíření schopnosti stávajících infrastruktur integrovat zelené zdroje energie, aniž by to vedlo ke zvýšení nákladů pro uživatele.

Komise na podporu lepšího a spravedlivějšího vnitřního trhu s posílenou průmyslovou základnou navrhuje opatření zvyšující požadavky na bezpečnost a interoperabilitu, které jsou nezbytné pro dotvoření vnitřního trhu s výrobky i pro zachování vysoce výkonné průmyslové základny v Evropě, tzn.:

- následující iniciativy, jež umožní odvětví stavebních výrobků využívat zlepšení z jiných odvětví, uzpůsobit stávající výrobky a vyrábět nové inovativní výrobky splňující současné potřeby v oblasti bezpečnosti a kvality:
 1. dokončení metod hodnocení pro regulované nebezpečné látky a emise záření a postupné zavedení nových metod hodnocení do norem v odvětví stavebních výrobků;
 2. stavební výrobky ve styku s vodou určenou k lidské spotřebě;

3. inovativní výrobky a posouzení základních výkonnostních parametrů stavebních výrobků;
 - metody hodnocení rizik látek neuvedených na seznamu regulovaných nebezpečných látek v souvislosti s plastovými materiály a předměty určenými pro styk s potravinami pro účely doplnění stávajících norem o nová rizika,
 - biologická rozložitelnost plastů v obalech a odpadech z obalů, která umožňuje recyklaci,
 - následující iniciativy, které v oblasti železnice pomohou zlepšit vzájemné propojení a interoperabilitu vnitrostátních železničních sítí:
 1. vnitřní pasivní bezpečnost železničních vozidel podporující interoperabilitu železničního systému, díky níž se zvýší požadavky na bezpečnost cestování na železnici na evropské úrovni;
 2. zjednodušení metodiky pro výpočet volného průjezdu pantografového sběrače (mechanicko-kinematický obrys pantografového sběrače) pro usnadnění posuzování přijatelnosti hlavy pantografového sběrače v trolejovém vedení a pokračující práce na interoperabilitě železničního systému – tvorba norem městské železnice,
 - následující výrobky či postupy, na něž by se měly normy vztahovat s ohledem na několik nehod a nežádoucích příhod: výrobky poskytující informace o počasí pilotům, včetně aplikací v pilotním prostoru založených na různých zdrojích, systémy výstrahy před nebezpečím minutí konce přistávací dráhy, palubní systémy hmotnosti a vyvážení,
 - udržitelné chemické látky vyrobené z druhotných surovin, které minimalizují náklady a závislost Evropské unie na surovinách, a
 - podpora konkurenceschopnosti a efektivnosti obraného a bezpečnostního sektoru s cílem získat úspory z rozsahu a podpořit úlohu Evropy na mezinárodní scéně coby silnějšího aktéra.

3. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Komise vyzývá evropské normalizační organizace, aby se dále společně zasazovaly o podporu mezinárodních i evropských norem v těch oblastech světa, kde může evropský průmysl těžit z posílené pomoci v oblasti normalizace a snazšího přístupu na trh.

Značná část evropských norem je odvozena přímo z mezinárodní normalizace.

V zájmu lepšího přijetí evropských iniciativ na mezinárodní úrovni by ESN měl vystupovat v příslušných orgánech soudržně.

Komise v současnosti jedná se Spojenými státy o dohodě o transatlantickém obchodním a investičním partnerství (TTIP) a normalizace je vzhledem k odlišnosti obou systémů jedním z hlavních bodů diskuse. Pokud však strany dosáhnou oboustranně výhodné dohody, může být velmi přínosná.

Komise také úspěšně sjednala komplexní dohodu o hospodářské a obchodní spolupráci s Kanadou a v současnosti probíhají jednání s Japonskem. Pro všechny tyto obchodní dohody má normalizace zásadní význam, neboť hlavní překážky mezi těmito stranami představují technické překážky obchodu, nikoli pouhé celní záležitosti.

Ve vztahu k třetím zemím bude Komise pokračovat ve stávajících dialogích o politikách a v opatřeních zaměřených na zvyšování viditelnosti a povědomí (vyslaný odborník na evropskou normalizaci v Indii – SESEI, vyslaný odborník na evropskou

normalizaci v Číně – SESEC nebo informační platforma Čína-Evropa pro otázky normalizace – CESIP), pro něž je podpora evropských normalizačních organizací zásadní (viz roční granty na provozní náklady).

Spolupráce s Čínou v oblasti normalizace má dvojí cíl. Prosazování regulačního modelu EU (pro uvádění výrobků na trh) podporovaného prostřednictvím norem by mělo z dlouhodobého hlediska vést k usnadnění přístupu na trh. Dalším způsobem, jak nastolit rovnější podmínky, je dvoustranná technická harmonizace na úrovni norem, což je všestranně prospěšný přístup pro domácí trh i evropské společnosti. Podle zjištění pracovní skupiny pro normalizaci mezi EU a Čínou bylo přibližně 90 norem EN převzato jako čínské normy, což představuje konkurenční výhodu pro evropské společnosti. Ve vztahu k Indii jsou sledovány podobné cíle.)

Komise, která se již na některých mezinárodních normalizačních činnostech technicky podílí, očekává, že bude k evropské a mezinárodní normalizaci přispívat ještě více, aby plně využila potenciálu svého současného formálního statusu pozorovatele a aby lépe realizovala svůj závazek respektovat nadřazenost mezinárodních norem.

4. HORIZONT 2020 – VÝZKUM A INOVACE

Vypracování a provádění programů pro výzkum a inovace, a to i prostřednictvím normalizace, je nezbytné pro konkurenceschopnost EU. Program Horizont 2020 bude silným podnětem k využívání inovací na trhu, zejména skrze podporu tvorby norem na základě výzkumu a zohlednění vědeckých poznatků v normách. Normalizační činnosti jsou nezbytnou cestou k přijetí výsledků výzkumu na trhu a k šíření inovací, včetně výsledků výzkumu získaných v rámci té části programu Horizont 2020, jež se týká Euratomu.

Program Horizont 2020 bude silným podnětem ke zlepšení účinnosti systému normalizace prostřednictvím podpory otevřených norem a platforem a jednotného uplatňování norem a jejich využívání na trhu.

Evropské normalizační organizace by měly podporovat a usnadňovat přiměřené zastoupení právnických osob v normalizačních činnostech na technické úrovni, pokud se dané právníky osoby účastní projektu, jenž se týká dané oblasti a je financován z prostředků Unie na základě víceletého rámcového programu pro činnosti v oblasti výzkumu, inovací a technologického rozvoje. Evropské normalizační organizace by měly podávat o provádění tohoto opatření zprávy Komisi, a to v období od roku 2013 do roku 2016.

5. DALŠÍ CYKLUS

V návaznosti na diskuse v rámci společné iniciativy v oblasti normalizace a s cílem posílit důkazní základnu ročního cyklu řízení normalizační politiky EU podnikne Komise tyto dva kroky:

- Vypracování studie s cílem analyzovat hospodářské a společenské dopady normalizace

Obecně se uznává, že normy hrají zásadní a někdy neviditelnou úlohu při podpoře hospodářského růstu, a to prostřednictvím svojí role při zvyšování produktivity, při podpoře

konkurenceschopnosti a inovací a při rozvoji sociálního zabezpečení. Komise proto na základě výzvy Rady⁶ a v souladu se společnou iniciativou v oblasti normalizace v dohledné době vypracuje studii, která by měla zkoumat dopady norem na hospodářství a společnost jako celek. Studie bude vycházet z existujících vnitrostátních studií⁷ a přihlížet k nim a také zohlední různé v současnosti používané modely financování normalizace.

- Příprava interinstitucionálního dialogu vycházejícího z konkrétních zjištění

Od roku 2017 bude přijetí ročního pracovního programu Unie pro evropskou normalizaci v červenci každého roku předcházet vypracování jediné zprávy Komise Evropskému parlamentu a Radě o provádění politiky normalizace EU. Na základě této zprávy Komise navrhuje vést interinstitucionální dialog s Evropským parlamentem a Radou na jaře.

Zpráva bude mimo jiné obsahovat informace o:

- postupu provádění opatření navržených v ročních pracovních programech Unie pro evropskou normalizaci, včetně tvorby evropských norem v oblasti služeb,
- postupu provádění opatření uvedených ve sdělení nazvaném Priority pro normalizaci IKT pro jednotný digitální trh,
- stavu žádostí o normalizaci zaslaných evropským normalizačním organizacím,
- počtu norem registrovaných a vytvořených v rámci pracovního programu evropských normalizačních organizací,
- příspěvku organizací podle přílohy III (zastupujících zájmy malých a středních podniků – SBS⁸, spotřebitelů – ANEC⁹, ochrany životního prostředí – ECOS¹⁰ a pracovníků – EKOS¹¹) k procesu tvorby norem (inkluzivnost),
- finančním příspěvku EU pro evropské normalizační organizace na základě nařízení.

Zpráva a navazující dialog budou sloužit jako politický vstup pro roční pracovní program Unie pro evropskou normalizaci v následujícím roce.

⁶ Rada pro konkurenceschopnost ze dne 2. března 2015: VYZÝVÁ Komisi, aby dokončila nezávislý přezkum a provedla analýzu dopadu normalizace na ekonomiku s přihlédnutím k zájmům všech stran“.

⁷ British Standards Institution (2015), *The Economic Contribution of Standards to the UK Economy* (Britský ústav pro normalizaci – Hospodářský přínos norem pro ekonomiku Spojeného království), AFNOR (2016): *Economic impact of standardisation* (Hospodářský dopad normalizace); AFNOR (2009): *The Economic Impact of Standardisation – Technological Change, Standards and Long-Term Growth in France* (Hospodářský dopad normalizace – technologické změny, normy a dlouhodobý růst ve Francii); DIN (2000): *Economic Benefits of Standardization* (Hospodářské přínosy normalizace), 3 svazky. Berlín: Beuth. (aktualizováno v roce 2011); DTI (2005): *The Empirical Economics of Standards* (Empirická ekonomie norem), DTI ECONOMICS PAPER NO.12. Londýn.

⁸ Small Business Standards (Normy pro malé podniky), <http://sbs-sme.eu/>

⁹ Evropská asociace pro koordinaci zastoupení spotřebitelů při normalizaci, <http://www.anec.eu/anec.asp>

¹⁰ Evropská občanská organizace ochránců životního prostředí pro normalizaci, <http://ecostandard.org/>

¹¹ Evropská konfederace odborových svazů, <http://www.etuc.org/>